

Zarządzanie unijnymi kontyngentami taryfowymi

Unijne kontyngenty taryfowe ustanawiane są w celu zapewnienia możliwości importu na obszar Unii Europejskiej pewnej określonej puli towaru, po stawkach celnych niższych od tych, które zapisane są w Taryfie celnej. Wyczerpanie unijnego kontyngentu taryfowego lub upływanie terminu, na który został on ustanowiony nie oznacza automatycznej blokady możliwości importu z krajów trzecich. Przywóz towaru jest nadal możliwy, jednak celnik przy obliczaniu wartości należnego cła skorzysta wówczas ze stawki zapisanej w Taryfie celnej, a nie w rozporządzeniu ustanawiającym unijny kontyngent taryfowy.

W przypadku unijnych kontyngentów taryfowych zasadnicze znaczenie dla sposobu ich rozdysponowania ma rodzaj towaru, na który te preferencyjne środki polityki handlowej, są ustanawiane.

Główny podział następuje tu na towary rolno-spożywcze oraz, umownie zwane, „przemysłowe” (umownie – ponieważ np. ryby również należą do tej grupy).

Towary rolno-spożywcze to towary objęte Wspólną Polityką Rolną, regulowaną przepisami wspólnotowymi oraz towary przetworzone nieobjęte załącznikiem I do Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską – tzw. towary z grupy non-aneks I. Towary przemysłowe to wszystkie pozostałe towary objęte Taryfą celną).

Generalną zasadą jest, iż kontyngenty taryfowe na towary rolno-spożywcze są zarządzane za pomocą licencji importowych (pozwoleń na przywóz), podczas gdy kontyngenty taryfowe na towary przemysłowe, są rozdysponowywane bezpośrednio na granicy na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy”. W przypadku towarów rolno-spożywczych istnieją jednak pewne wyjątki, w których kontyngenty taryfowe są rozdysponowywane w sposób bezlicencyjny (na granicy). W ostatnim okresie wydaje się być zauważalna niewielka tendencja do „przenoszenia” zarządzania kontyngentów taryfowych na towary rolno-spożywcze coraz bardziej na granicę do systemu bezlicencyjnego. Takie przypadki wciąż jednak mają bardzo ograniczony charakter.

W każdym rozporządzeniu ustanawiającym kontyngent taryfowy określony jest sposób jego rozdysponowania (licencje czy granica).

Tak więc, unijne kontyngenty taryfowe mogą być zarządzane dwojako. System bezlicencyjny oznacza administrowanie kwotami bezpośrednio na granicy na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy”. W takim przypadku importer, który zamierza skorzystać z kontyngentu zobowiązany jest do wpisania jego numeru na Jednolitym Dokumentie Administracyjnym w polu 39. Tak wypełniony SAD będzie traktowany przez służby celne jako wniosek o skorzystanie z kontyngentu. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. określa sposób postępowania z tak złożonymi wnioskami o zaliczenie towarów na poczet kontyngentu taryfowego. Zgodnie z w/w regulacją rejestracją wniosków zajmują się organy celne, które wprowadzają je do informatycznego systemu obsługi zgłoszeń celnych „CELINA”. Informacje z poprawnie złożonych wniosków są następnie pobierane przez system zarządzania kontyngentami taryfowymi TQS, którego pierwszym ogniwem jest jednostka centralna administracji celnej w Ministerstwie Finansów. Jednostka zbiera wszystkie wnioski z danego dnia do godziny 8.00 dnia następnego i przekazuje je do Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Unii Celnej w Komisji Europejskiej (DG TAXUD). Tam następuje zaliczenie towarów a zwrotna informacja w tym zakresie kierowana jest do Ministerstwa

Finansów. MF do godziny 10.00 dnia następnego po dniu, w którym otrzymał informację z DG TAXUD, przekazuje ją organom celnym, a te niezwłocznie przesyłają importerom decyzję o zaliczeniu.

System rozdysponowania kontyngentów taryfowych oparty na licencjach importowych (pozwoleniach na przywóz), oznacza, że bez takiej licencji, nie jest możliwe dopuszczenie towaru, objętego danym unijnym kontyngentem taryfowym, do obrotu przy zastosowaniu preferencyjnych stawek celnych.

Ta metoda dotyczy, przede wszystkim, towarów rolno-spożywczych.

Są trzy główne sposoby rozdysponowania kontyngentów taryfowych opartych na systemie licencyjnym (pozwoleń przywozu):

- 1) według kolejności wpłynięcia wniosku (liczy się kolejność w Komisji Europejskiej, choć same wnioski składa się w organach państw członkowskich),
- 2) proporcjonalnie do wielkości wnioskowanych,
- 3) według tradycyjnych kierunków importu (podział ogólnej kwoty kontyngentu taryfowego na dwie części, z których jedna przeznaczona jest dla importerów tradycyjnych, druga zaś dla importerów nietradycyjnych; część kwoty przeznaczona dla importerów tradycyjnych jest dzielona proporcjonalnie do wielkości importu w przyjętym okresie odniesienia; część kwoty przeznaczona dla importerów nietradycyjnych jest dzielona według kolejności wpłynięcia wniosku).

Istnieje również możliwość zastosowania sposobu mieszanego („miesza” się elementy z trzech ww. wymienionych sposobów).

Wnioski o udzielenie pozwoleń na przywóz towarów rolno-spożywczych w ramach kontyngentów taryfowych składa się w Agencji Rynku Rolnego. Szczegółowe zestawienie kontyngentów administrowanych przez Agencję Rynku Rolnego zostanie zamieszczone na stronie internetowej ARR www.arr.gov.pl. ARR wydaje również pozwolenia w każdym innym przypadku, w którym z przepisów prawa wspólnotowego wynika obowiązek uzyskania pozwolenia na przywóz lub wywóz towarów).

Jak dotychczas wszystkie kontyngenty taryfowe na towary przemysłowe są rozdysponowywane na granicy (system bezlicencyjny). Gdyby jednak UE wprowadziła w jakimś przypadku konieczność uzyskania pozwolenia na przywóz, wnioski o uzyskanie takich pozwoleń w ramach kontyngentów taryfowych należałoby składać w Departamencie Administrowania Obrotem Ministerstwa Gospodarki i Pracy (tel: 022 693 55 53).

Informacja o tym czy dany kontyngent taryfowy jest administrowany na granicy, czy w systemie licencji, dostępna jest w Zintegrowanej Taryfie Celnej Unii Europejskiej TARIC, dostępnej na stronie internetowej <http://clo.mg.gov.pl>